

despărți pre Samniți de marea turrenă. Salle șintini Calabrii fură subjugăți la anul R. 487, și așa totă Italia începîndu de la partea de medie-dî pîno la rîul Rubicone din partea adriatică, și la Macra, din partea turrenă, veni suptă potestatea Romanilor.

XIII.

Organisatiunea Italiei. Reforme.

Poporele Italiei venindu suptă domnirea Romanilor, parte căpetară dreptul de *cetățian român*, cu suffragiu sau fără suffragiu; parte deveniră șoicii sau federati ai Romanilor, cu distincțiunea de *latini* și de *itali*, (cei din urmă și ținură legile selle, insă amândouă classile fură detorie a contribuî cu militari, bani, navi, bucate, și altele); parte deveniră *suppuși* ai Romanilor, sau fără libertate personale și fără dreptul de a milită, sau cu libertate personale, însă fără connubiu cu Romani. Cetățile Italiei deveniră parte *municipie* cu suffragiu, sau fără suffragiu, dintre cari unele și ținură administrațiunea lor, altele o și perdură; parte *colonie romane* sau latine a de căetății impopurate cu locuitorii romani sau latini, pre lîngă vechilor locuitori, cari adjunseră suppuși, și fură constrînși a da colonilor o parte din teritoriul lor; parte *prefecture* suptă adiministrarea prefectilor ce se trămittea pre totu annul de la Roma.

Guvernul român care la începutul republicei fusse aristocratic (în mânilor patriciilor), se prefăcă cu încetul în democrație; plebei, prin desființarea legii ce oppriă căsătoriele între dînsii și între patricii, veniră în legătura totu mai de aproape cu acestia, și se primiră la toate directoriile. Cellu dintâi și mai însemnatu passu la intemeierea equalității se facă prin cele trei legi ale dictatoriului plebeian A. Publiliu Filone, la anul R. 415, a de că unu plebiscit suptă esită de la senat